

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗВО "ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
"УКРАЇНА" ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

м. Мукачєво

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
КАФЕДРА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА» ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

**Мукачево
2024**

дозволять у значній мірі підвищити ефективність пошуку інформації та визначенні потреб людей у бібліотеках [2].

Усі ці аспекти свідчать про важливість впровадження ШІ у бібліотечну справу для поліпшення роботи бібліотекарів та забезпечення більш високої якості обслуговування користувачів.

Отже, ШІ є ключем до покращення людського життя у різних галузях, адже кожного року він прогресує, та навіть зараз може створювати відео у реальному часі за запитом користувача, малювати картини, аналізувати хвороби та надавати методи лікування. І у бібліотечній практиці, він вже не є лише футуристичною концепцією, а стає все більш інтегрованим у бібліотеки. Це дозволяє покращити якість обслуговування та безпеки. Машинне навчання, нейромережі, інтелектуальні системи управління та аналізу даних відкривають нові можливості для автоматизації процесів, персоналізації обслуговування та підвищення якості послуг бібліотек. Можна впевнено сказати, що це все дає великий прогрес у бібліотечній сфері. Однак не потрібно забувати, що існують і недоліки, адже з часом ШІ буде замінити людей, і будуть втрачати актуальність традиційні бібліотеки.

Список використаних джерел

1. Дем'янюк Л. М. Штучний інтелект у бібліотечній практиці: зарубіжний досвід. *Бібліотека. Наука. Комунікація: інноваційні трансформації ресурсів і послуг* : матеріали міжнар. наук. конф (Київ, 4–6 жовтня 2022 р.). Київ, 2022. С. 33–35. URL : <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/1474>
2. Штучний інтелект в бібліотечній практиці : онлайн майстер-клас. Відео. URL: <https://www.youtube.com/live/4BujRn0SJEw?si=dz4WwB89-oLG9dhI>

УДК 021:027.7:001(043.2)

**Катерина МОВЧАН,
Аліса ВИШНЕВСЬКА**
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

БІБЛІОТЕКА ЯК ПЛАТФОРМА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Бібліотеки у всі часи були основним джерелом інформації. Навіть в сучасному світі наукові бібліотеки не втрачають своєї актуальності. Більше того, зі стрімким розвитком технологій можливостей таких бібліотек стає більше, а пошук потрібної інформації стає куди простішим. Розуміючи важливість бібліотек у всі часи, ми не можемо не зазначити значення наукових бібліотек у сучасному світі. Навіть у цифрову еру інформаційних технологій, наукові бібліотеки залишаються важливим елементом для збереження та поширення знань.

Наукові бібліотеки відіграють ключову роль у забезпеченні доступу до актуальної та авторитетної інформації для дослідників, вчених, студентів та всіх, хто прагне розширити свій кругозір та знання у конкретній галузі. Їх колекції включають наукові видання, журнали, академічні тексти, дисертації, а

також різноманітні бази даних, що дозволяють отримувати доступ до найновіших наукових досліджень та відкриттів.

З розвитком інформаційних технологій наукові бібліотеки стають ще більш доступними та зручними для користувачів. Цифрові бібліотеки, онлайн-ресурси та електронні каталоги роблять пошук інформації швидким і ефективним. Більше того, вони дозволяють зберігати, обробляти та аналізувати величезні обсяги даних, що раніше було неможливо.

Перш за все варто зазначити, що сучасна бібліотека – це місце де інформацію можна отримати не тільки з традиційних паперових носіїв, а також переглянути так званий цифровий архів. Найголовніше те, що доступ до такої інформації має будь-хто, пов'язаний зі спеціалізацією конкретної бібліотеки або з закладом освіти, якому вона належить. Без цієї інформації майже неможливі більшість наукових робіт та досліджень. Але будь-яка інформація з часом може втратити актуальність і застаріти, а тому потребує регулярного оновлення [1]. Сучасні наукові бібліотеки справляються з цим максимально ефективно, особливо, якщо порівнювати з тим, що було раніше.

На сьогоднішній день майже кожна наукова бібліотека має вихід до інтернету та власні електронні джерела, до яких також входять оцифровані книги, статті, тези та будь-що, що існує лише в електронному вигляді. Це є невід'ємною частиною сучасних бібліотек і часто значно спрощує пошук потрібної користувачу інформації. Багато хто вже досліджував вплив бібліотеки на сучасне суспільство, а також вплив глобальної комп'ютеризації та бібліотеки в цілому. Результати цих досліджень підтверджують, що бібліотеки залишаються ключовими установами для забезпечення доступу до знань, розвитку освіти та культури, а також сприяння інтелектуальному розвитку суспільства в цілому [2].

Завдяки глобальній комп'ютеризації бібліотеки отримали нові можливості для розширення своїх послуг та залучення користувачів. Цифрові технології дозволяють зберігати та розповсюджувати величезний обсяг інформації, забезпечуючи швидкий та зручний доступ до неї. Електронні ресурси, онлайн-каталоги, віртуальні бібліотеки та інші інноваційні рішення доповнюють традиційні бібліотечні послуги, роблячи їх більш ефективними та доступними для користувачів будь-де у світі.

Однак, незважаючи на технологічний прогрес, роль бібліотек у суспільстві залишається невід'ємною. Вони не лише зберігають культурну спадщину та знання минулих епох, але й стають центрами навчання, досліджень та інновацій сучасного світу. Бібліотеки забезпечують доступ до інформації для всіх шарів населення, сприяючи розвитку освіти, підвищенню інтелектуального рівня та культурному збагаченню.

Таким чином, наукові бібліотеки залишаються не тільки важливими центрами для збереження й передачі знань, але й стають платформою для інтелектуального розвитку та наукових відкриттів. Їхні можливості та ресурси необхідні для просування науки, технологій та інновацій у майбутнє. Нехай наукові бібліотеки продовжують існувати та розвиватися, відкриваючи нові горизонти для спільного росту та прогресу суспільства.

Список використаних джерел

1. Університетська бібліотека: нова сфера інформаційної взаємодії: монографія / за ред. В. О. Ільганаєвої, Т. О. Колесникової ; Дніпропетров. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. Дніпропетровськ, 2016. 202 с.
2. Гранчак Т. Ю. Орієнтири розвитку бібліотечно-інформаційного комплексу в умовах переходу до бібліотеки 4.0. Бібліотека. Наука. Комунікація. Від управління ресурсами – до управління знаннями : матеріали міжнар. наук. конф. (5–7 жовт. 2021 р.). Київ, 2021. 806 с.

УДК 021.3-042.3:378.011.3-057.875

Катерина МОВЧАН,
Владислав ВЛАСЕНКО
 Мукачівський державний університет,
 м. Мукачево

БІБЛІОТЕКА ЯК ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: РОЗКРИТТЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Серед тенденцій, притаманних українському суспільству, особливого значення набувають сучасні реформи, орієнтовані на забезпечення якісно нової системи освіти. У здійсненні таких освітніх реформ основним є створення особливого освітнього середовища для розвитку особистості здатної до самореалізації. Сутність освітнього простору вивчали науковці: Г. Балл, І. Бех, Н. Бойчук, Є. Бондаревська, Н. Гонтаровська, С. Максимова, О. Пехота, В. Рибалка, В. Семиченко, В. Серіков, С. Сисоева, Б. Цимбалару, Т. Цюман та інші [1].

Науковці, досліджуючи сутність освітнього простору, розглядають його як складне утворення, що складається з простору кожного учасника освітнього процесу для задоволення їх освітніх потреб. Тому дослідники трактують освітнє середовище, як частину життєвого, соціального середовища особистості, яка виявляється у сукупності усіх освітніх факторів, що безпосередньо або опосередковано впливають на розвиток особистості [2].

Бібліотека завжди була серцем навчального середовища, місцем, де здобувачі знаходять знання, інспірацію та можливість для розвитку. Сучасна бібліотека, однак, вийшла далеко за межі традиційних обмежень, перетворившись на динамічний освітній простір, який пропонує набагато більше, ніж просто книги.

Завдяки цифровим технологіям та Інтернету, бібліотеки стали платформами для необмеженого доступу до різноманітних навчальних ресурсів. Здобувачі можуть переглядати електронні книги, наукові журнали, бази даних та онлайн-курси, незалежно від свого місця проживання. Це відкриває нові можливості для самостійного навчання та дослідження.

Сучасна університетська бібліотека стає центром активного навчання, де здобувачі можуть брати участь у воркшопах, тренінгах та майстер-класах. Ці заходи сприяють розвитку креативності, аналітичних навичок та здатності до критичного мислення. Вони також надають можливість здобувачам

ЗМІСТ

Абельчакова Н. Особливості спілкування бібліотечного працівника і користувача бібліотеки	5
Білак О., Прокопович Л. Соціокультурна роль книги в публічному просторі Мукачівської міської центральної бібліотеки імені Олександра Духновича	7
Бузаші М., Веремчук О. Бібліотека як інформаційно-освітній центр	9
Веремчук О., Гасуляк С. Вебсайт бібліотеки ЗВО як інструмент інформаційного обслуговування користувачів	11
Веремчук О., Мещанінов А. Документний фонд як основа функціонування бібліотек	14
Веремчук О., Чмига В. Комплектування фондів бібліотек для дітей: проблеми надходження та вибуття	17
Гарапко В., Алмашій К. Використання нормативних документів ЮНЕСКО для етичного використання даних корінних народів штучним інтелектом	19
Гладиш С., Трачук Л. Архівування образотворчих документів	21
Головчук О. В. Історичний контекст бібліопсихології: психологічне сприйняття та значущість книги	23
Головчук О., Рубан О. Вплив книготерапії на емоційний інтелект читача	26
Гольча А., Прокопович Л. Стратегічні напрямки розвитку бібліотечної справи в Україні	28
Горпенюк М., Даниленко М. Сучасна бібліотека як поліфункціональний культурний комплекс	31
Гриценко І. Діджиталізація як основа діяльності сучасних бібліотек	33
Даниленко М. Бібліотерапія як один з методів психологічної реабілітації військових ...	36
Даниленко М., Федорук С. Цифровізація бібліотек та її соціокультурне значення	38
Демчина Л. Тенденції сучасного розвитку бібліотек ЗВО	40
Кампов Н. Становлення бібліотекознавства як науки.....	42
Качур О., Мовчан К. Бібліотерапія у вищій освіті: роль бібліотек	44
Купрунець М. Роль бібліотеки в соціалізації молоді з інвалідністю (з досвіду Рівненської обласної бібліотеки для молоді)	46
Лемак О. Українські письменники Закарпаття (20-30-ті рр. ХХ століття): роль бібліотечної педагогіки	49
Малець О., Малець Н., Бабинець М. Роль бібліотерапії в діяльності Союзу визволення України у роки Першої світової війни	51
Матвійчук О. Безпечне освітнє середовище у бібліотеці: огляд інформаційних ресурсів	54
Митничук Д., Постельжук О. Штучний інтелект на допомогу бібліотекарям	56
Мовчан К., Вишневська А. Бібліотека як платформа інтелектуального розвитку.....	58
Мовчан К., Власенко В. Бібліотека як освітній простір: розкриття можливостей для здобувачів вищої освіти	60
Мовчан К., Сабов А. Бібліотерапія в дошкільній педагогіці: перспективи та застосування	61
Моргун А. Мультимедійні засоби в бібліотечно-педагогічній діяльності: інтерактивність та відкриття нових можливостей для освіти та розвитку	63
Моргун А., Гусак Е.-О. Бібліотерапія як форма літературного лікування	66
Моргун А., Петрова А. Вплив читання на емоційний стан	69
Моргун А., Шершун Я. Психологічні аспекти читання та його вплив на розвиток особистості: роль бібліотек у підтримці психічного здоров'я людини	72

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>